

Podmětné a předmětné věty (Ergänzungssätze)

jsou doplněními/podmětem či předmětem věty řídící.

Podle formy je členíme na:

- Věty se spojkou **dass** (**dass-Sätze**)

Dass er daran arbeitet, freut mich. (podmět)

(Že na tom pracuje, mě těší.)

Ich habe nicht gewusst, dass du schon da bist. (předmět)

(Nevěděla jsem, že už jsi tady.)

- Věty se spojkou **ob** (**ob-Sätze**)

jsou závislémi otázkami zjišťovacími (ano/ne-otázkami).

Ob er es weiß, ist mir egal. (podmět)

(Jestli to ví, je mi jedno.)

Ich weiß nicht, ob das stimmt.

Nevím, jestli/zda to souhlasí.

- Věty s tázacími slovy (**w-Sätze**)

jsou závislémi otázkami doplňovacími (německá tázací zájmena a příslovce začínají na w-: wer, was, wann, wohin, warum...)

Was du sagst, gefällt mir gar nicht. (podmět)

(Co říkáš, se mi vůbec nelíbí.)

Ich weiß nicht, wohin ich gehen soll.

(Nevím, kam mám jít.)

- Infinitivní konstrukce jako **ekvivalenty vět se spojkou dass**

Velmi často se místo vedlejších vět se spojkou **dass** používají infinitivní konstrukce se stejným významem.

Meine Freundin rät mir, dass ich zum Arzt gehe. Meine Freundin rät mir, zum Arzt zu gehen. (V infinitivní konstrukci chybí spojka, podmět, sloveso stojí v infinitivu a před infinitivem stojí částice zu.)

(Moje kamarádka mi radí, abych šla k lékaři/jít k lékaři. Použití infinitivní konstrukce místo vedlejší věty je možné s více omezeními i v češtině.)

Tvoření infinitivních konstrukcí místo vět s dass je velmi silnou tendencí současné němčiny, ale podléhá určitým pravidlům a není vždy možné:

- **Infinitivní konstrukce nevznikne**, pokud v řídicí větě stojí některá velmi frekventovaná slovesa sdělování (*antworten, erzählen, lesen, sagen, schreiben, wiederholen*) nebo vnímání (*empfinden, fühlen, hören, riechen, sehen, wissen*). Např.:

Peter sagt, dass er keine Zeit hat. *¹Peter sagt, keine Zeit zu haben. ale je možné říct *Peter antwortet, er hat keine Zeit.* (Bezspojkové připojení vedlejší věty se slovosledem věty hlavní je běžné v hovorové němčině)

(Petr říká, že nemá čas.)

Wir wissen, dass wir keine Chance haben. *Wir wissen, keine Chance zu haben. Wir wissen, wir haben keine Chance.

(Víme, že nemáme šanci.)

Po méně frekventovaných slovesech sdělování se infinitivní konstrukce běžně tvoří. Např.:

Das Kind behauptet, nichts zu verstehen.

(To dítě tvrdí, že ničemu nerozumí/nic nechápe.)

Sie teilt uns mit, am Wochenende zu Besuch zu kommen.

(Sděluje nám, že přijede o víkendu na návštěvu.)

- Infinitivní konstrukce může vzniknout, když se v řídicí větě vyskutuje větný člen, který je implicitním podmínkem děje infinitivní konstrukce (společný větný člen). Např.:

Ich freue mich, mit euch zu sein. (podmět) s vedl. větou: *Ich freue mich, dass ich mit euch bin.*

(Mám radost, že jsem s vámi.)

Er bat mich, ihn mitzunehmen. (doplnění v akuzativu) s vedl. větou: *Er bat mich, dass ich ihn mitnehme.*

(Poprosil mě, abych ho vzala s sebou.)

Ich rate dir, es zu machen. (doplnění v dativu) s vedl. větou: *Ich rate dir, dass du es machst.*

---

¹ *označuje nesprávnou větu

(Radím ti, abys to udělal.)

- Infinitivní konstrukce může vzniknout, když má řídicí věta konstrukci:

Es² ist + příd. jméno/příslovce,

příp. příd. jméno/příslovce + ist (es)

a implicitní podmět infinitivní konstrukce označuje blíže nespocifikované osoby. Např.:

Es ist wichtig, daran zu arbeiten. s vedl. větou: *Es ist wichtig, dass man (du, wir, alle) daran arbeitet/arbeitest/arbeiten.*

(Je důležité na tom pracovat/, aby všichni na tom pracovali, /abys na tom pracoval.)

Wichtig ist (es), daran zu arbeiten.

Es ist zu spät, es zu bereuen.

(Je pozdě toho litovat.)³⁴

---

² *Es* není podmětem věty, ale slovem, které odkazuje na závislou infinitivní konstrukce (korelát) a současně obsadí první pozici ve větě, aby na druhé pozici mohlo stát určité sloveso. Pokud věta začíná jiným větným členem, *es* často mizí.

³ V našich učebnicích bývá často tato problematika mylně označována jako “zkracování vedlejších vět na infinitivní konstrukce“. Ve skutečnosti nejde o to, že by nejdříve vznikla vedlejší věta, kterou bychom posléze zkrátily. Dříve než něco řekneme/napíšeme, musíme se rozhodnout, zda použijeme vedlejší větu či jednodušší a kratší infinitivní konstrukci.

⁴ Tento výklad je zjednodušený. Používáním infinitivních konstrukcí namísto vedlejších vět se budete podrobněji zabývat na vyšším stupni pokročilosti.